

Bijlage 2 bij raadsinformatiebrief 2024-014049 Kadernota 2025-2028 in raadscommissie Bestuur en Middelen 8 april 2024.

Dit is een geactualiseerde versie van de bijlage die u met raadsinformatiebrief 2024-008091 ontving.

Mogelijke opties, gericht op het stapsgewijs komen tot een sluitend meerjarenperspectief.

De volgende tabel geeft inzicht in de autonome ontwikkelingen. Dit is de stand op 1 februari 2024.

De stand van zaken autonoom op datum 1/2/24 € x1000	2025	2026	2027	2028
Stand vastgestelde begroting 2024	-1.466	3.253	1.701	1.701
Autonome ontwikkelingen eerste tussenrapportage 2024				
Besluit decembernota 2023 lagere uitgaven sociaal domein 2023 toevoegen aan de jaarschijf 2027.			120	
Verwerken raadsbesluit Quelderduyn.	200	200	200	
Veiligheidsregio kadernota 2025 volgens, in overeenstemming met zienswijze.	245	365	480	480
Effect lagere uitkering BUIG zonder beleidsaanpassing. De oorzaak ligt in de landelijke herverdeling van de beschikbare middelen.	1.198	574	574	574
Totaal autonome ontwikkelingen eerste tussenrapportage 2024	1.643	1.139	1.374	1.054
De noodzakelijke investering in het vervangen van 130 verouderde schakelkasten straatverlichting vraagt € 1,3 mln. In het najaar van 2023 is gebleken uit de inventarisatie van de onderhoudsstand dat de deze kasten met hoge prioriteit vervangen moeten worden. Binnen de bestaande investeringsruimte en capaciteit kunnen in 2024 tien kasten vervangen worden. De andere schakelkasten moeten zo snel mogelijk daarna worden vervangen.		40	65	65
Indexering bestaande kredieten i.v.m. prijsontwikkeling € 9 miljoen. Prijsontwikkeling van eind 2022 naar 2024 10% over een volume van € 90 miljoen.	75	150	225	300
Stijging omslagrente als gevolg van ontwikkeling rentestand. Effect van € 40 miljoen nieuwe financiering tegen gemiddeld 1% hogere rente. Voor de investeringen zoals opgenomen in de begroting is de huidige lening-portefeuille niet toereikend. Het afgelopen jaar is de rente voor nieuwe leningen gestegen naar een beduidend hoger niveau dan die van de huidige portefeuille. Elke nieuwe lening zal daarmee zorgen voor een gemiddeld hogere omslagrente. In de meerjarenbegroting zal dit leiden tot een hogere totale rente last.	100	200	300	400
Totaal autonome ontwikkelingen kadernota 2025	175	390	590	765
Stand kadernota 2025-2028 voor ruimtevragers	352 (Tekort)	4.782 (Tekort)	3.665 (Tekort)	3.520 (Tekort)

Ruimtevragers en mogelijke maatregelen

In de volgende tabel het overzicht van ruimtevragers en mogelijke maatregelen om tot een meer dan sluitende begroting te komen. Er is een aantal ruimtevragers waarop nog onvoldoende zicht is in effect op de meerjarenbegroting. Deze PM-posten zijn onderaan de tabel opgenomen. Onder de tabel ook een aantal opmerkingen rond incidentele kosten.

	X €1000	2025	2026	2027	2028
	Ruimtevragers				
	Zorgzame gemeente				
1	<p>Leerlingenvervoer. De eerder voorgestelde bezuiniging van € 150.000 is niet mogelijk bij handhaving van de in de verordening opgenomen afstand van 2 kilometer.</p> <p>Beleidskader: Deze ruimtevrager is in lijn met de Verordening leerlingenvervoer Den Helder 2024 die 18 maart 2024 in de raadscommissie Maatschappelijke ontwikkeling is behandeld.</p>	75	75	75	75
	Vitale gemeente				
2	<p>Samenwerking met provincie/defensie/gemeente Maritiem cluster. Het betreft een afspraak met de provincie en het rijk voortvloeiend uit het bestuursakkoord over de samenwerkingskosten en de voorbereidingskosten van projecten.</p> <p>Beleidskader: Deze ruimtevrager is in lijn met de ambitie zoals vastgelegd in de in juli 2023 vastgestelde Havenvisie en wordt besteed aan plankosten en mogelijk onderzoek.</p>	250	250	250	250
	Totaal ruimtevragers	325	325	325	325
	Maatregelen die kosten verlagen of inkomsten verhogen				
	Samenwerkende gemeente				
3	<p>De ambtelijke organisatie zit in een fase van ontwikkeling met als doel effectiever en efficiënter te werken binnen de regionale context. Dit gaat vooral om efficiëntere inzet van menskracht en het zoveel mogelijk beperken van externe inhuur. De inzet van adviesbureaus vindt vooral plaats in relatie tot beleidsvraagstukken en met inzet van de daarbij behorende middelen.</p> <p>Uitgangspunt is dat met een investering aan de voorkant dit tot een besparing kan leiden vanaf 2026. Een voorstel voor de uitwerking van deze investeringsbijdrage (frictiekosten en/of ondersteunende faciliteiten/ICT) is nog in voorbereiding.</p> <p>Beleidskader: Deze besparing sluit aan bij de bevindingen uit het door de gemeenteraad gevraagde onderzoek naar de effectiviteit en efficiëntie van de organisatie.</p>		500	600	700
4	<p>We doen de aanname dat in de volgende bestuursperiode het college geen 6,2 fte wethouders zal tellen maar 5 fte.</p>		120	240	240

	X €1000	2025	2026	2027	2028
	Beleidskader: Conform artikel 36 van de Gemeentewet is het aantal wethouders minimaal 2 en maximaal 6,2 fte (bij deeltijd 6,6 fte en maximaal 8 wethouders). Bij de coalitievorming wordt een politiek besluit genomen over het daadwerkelijk aantal wethouders in de raadsperiode.				
5	Een verhoging over alle categorieën OZB (woningen eigenaren, niet-woningen eigenaren en niet-woningen gebruikers) met 0,65% is gelijk aan € 100.000. We rekenen hier met een stijging van 2,6% Deze belasting komt voor 50% ten laste van het woningeigenaren. Beleidskader: De Verordening op de heffing en invordering van onroerendzaakbelasting wordt jaarlijks in lijn met de vastgestelde begroting vastgesteld.	400	400	400	400
6	Er kan meer kostendekkend worden gewerkt in de afvalstoffenverwerking. De benodigde opbrengst komt in de jaren 2025-2027 vanuit de egalisereserve en vanaf 2028 door het tarief van de afvalstoffenheffing te verhogen. Beleidskader: De Verordening op de heffing en invordering van afvalstoffenheffing wordt jaarlijks in lijn met de vastgestelde begroting vastgesteld.	70	70	70	70
7	We onderzoeken maatregelen in het parkeerbeleid: kostenbesparing in onderhoud en beheer van de voorzieningen en verhoging van de baten (vergunningen en gebieden met betaald parkeren). Bij het herzien van het parkeerbeleid wordt gezocht naar een oplossing om ontwikkelingen in het stadshart mogelijk te maken en tegelijkertijd de bereikbaarheid en het economisch functioneren van de binnenstad zo veel mogelijk te waarborgen. In de optie betaald parkeren wordt ook gekeken naar de mogelijkheden om betaald parkeren in te voeren bij bijvoorbeeld de strandslagen of de haven. Of de opbrengst gehaald gaat worden is niet zeker. Dit vraagt onderzoek. Betaald parkeren zal toeristen die met de auto willen komen ontmoedigen. Beleidskader: Om parkeerbelasting te kunnen heffen zal eerst een Verordening parkeerbelastingen moeten worden vastgesteld. De gemeenteraad heeft in 2016 een besluit genomen om per 1 december 2016 het betaald parkeren in het centrum van Den Helder af te schaffen. Het vraagt ook heroverweging van het eerdere besluit van de gemeenteraad om voor een gedeelte van het Nieuwediep een blauwe zone vast te stellen. Het beleidskader Toerisme staat op de bestuurlijke termijnkalender; bespreking in de commissie Bestuur en Middelen op 23 september 2024. Hierin kan richting gegeven worden gegeven aan het reguleren van de toeristische druk bij de strandslagen.		200	200	200
8	Gemeente en Woningstichting Den Helder gaan in overleg over een nieuwe tranche in de leningenportefeuille van Woningstichting/Helder Vastgoed. De vergoeding/risicopremie daarop vanaf 2026 is hier opgenomen. De sociale woningbouw van Woningstichting Den Helder staat hierbuiten. De financiering van de sociale huursector loopt via het Waarborgfonds sociale woningbouw. De gemeente heeft hier een achtervang functie zonder dat er opbrengsten tegenover staan. Beleidskader: Een lening vergt een raadsbesluit maar past in principe binnen de richtlijnen van het gemeentelijk Treasurystatuut en het beleidskader gemeentelijke leningen en garantstellingen.			340	340
9	Een optie is om in de begroting rekening te houden met een dividenduitkering van Den Helder Airport en/of Port of Den Helder. Voorwaarde is winst en dat die winst kan worden onttrokken (beoordeling is aan bestuurder en	100	100	100	100

X €1000		2025	2026	2027	2028
	RvC). Dit is afhankelijk van het bedrijfsresultaat. De kans dat deze opbrengst behaald zal worden is nihil, omdat daarmee deze partijen in dekking van tegenvallende resultaten afhankelijker worden van de gemeente. Beleidskader: Deze maatregel kan spanning opleveren met de privaatrechtelijke verantwoordelijkheid voor de financiële continuïteit van deze bedrijven op de lange termijn. Deze verantwoordelijkheid is ook benoemd in de Havenvisie Den Helder 2040.				
10	De opbrengst uit leges begraven blijkt uit de jaarrekening structureel hoger uit te vallen dan begroot. Deze verhoging kan meerjarig worden meegenomen. Een keuze is om ook de leges te verhogen. In dat geval levert 5% verhoging nog € 15.000 extra op jaarbasis. Beleidskader: De Lijkbezorgingsrechtenverordening wordt ieder jaar in lijn met de vastgestelde begroting vastgesteld.	30	30	30	30
	Subtotaal	600	1.420	1.980	2.080
Zorgzame gemeente					
11	De voorwaarden van de rijksbijdrage onderwijsachterstandenbeleid zijn aangepast zodat we deze mogen benutten voor al bestaande maatregelen. Concreet betekent het dat we andere kosten onderbrengen onder dit budget waardoor we (op in de begroting opgenomen bedragen) minder uitgeven. Beleidskader: Passend in de inrichting van de begroting.	753	753	753	753
12	Met re-integratie-inzet bevorderen we samen met onze ketenpartners de bijstandsuitstroom. In de uitvoering van deze maatregel moeten we wellicht werken met een taakstelling per aanbieder, om de kosten beheersbaar en controleerbaar te houden. Naar aanleiding van vragen Uitgaande van landelijke cijfers van het CBS komen personen met een migratieachtergrond moeilijker aan een baan en is daarmee de kans op een bijstandsuitkering groter. De Wet Inburgering 2021 vergroot de kansen op de arbeidsmarkt en de integratie van statushouders en gezinsmigranten. Voor ontheemden uit Oekraïne is een bijstandsuitkering uitgesloten. We gaan voor u in beeld brengen wat we totale uitgaven zijn voor de re-integratiepartners en de subsidierelaties, zoals Landschapsbeheer en Hortus Overzee. Om u op weg naar de kadernota en begroting een beeld te schetsen van de uitgave uit het re-integratiebudget van 2023 is een inschatting gemaakt hoe de verdeling van het beschikbare budget 2024 (€ 1.167.200) eruit komt te zien. Hieronder een opsomming: <i>-Stichting herstelling: Vinkebrug, Orde en Veiligheid, Sportend naar de toekomst (Den Helder SUNS conform inkoopovereenkomst), Clean2Anywear. Bijdrage RPA-NHN. Helderse Uitdaging, Loonwaardemetingen (UWV + Probedrijven), Sociaal Medische Adviezen, Trajecten Probedrijven, Regio Inkoop Jobcoaching, Regio inkoop Begeleiding, Begeleiding Energiecoaches, Uitstroompremie, Compensatie loonkosten, Banenmarkt Omgekeerd Solliciteren WSP en Vergoeding eigen bijdrage kinderopvang.</i>		100	100	100

X €1000	2025	2026	2027	2028
<p><u>Toelichting:</u></p> <p>De geambieerde inzet beslaat een totaalbedrag van € 1.519.500. Om het tekort van € 352.300 te verklaren is het van belang te weten dat er een drietal wijzigingen en gebeurtenissen ten grondslag liggen aan dit tekort:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. De nieuwe inkoopovereenkomst met Stichting Herstelling (Vinkebrug) weegt zwaar op het re-integratiebudget, helemaal als meegewogen wordt hoeveel inwoners begeleiding ontvangen. 2. De externe begeleiding en jobcoaching die is ingezet bij de regionale aanbieders is ten opzichte van 2022 gestegen. In 2022 is er voor € 215.000 ingezet, inmiddels is dit gestegen naar € 421.000.* 3. Per 1 juli 2023 is de Wet Uitvoeren Breed Offensief van kracht, hierbij is meer begeleiding ingezet op inwoner met een arbeidshandicap zonder uitkering (nuggers). De hulpvragen vanuit deze doelgroep nemen geleidelijk toe. <p>*Ad 2 Inzet externe begeleiding</p> <p>Kijkende naar de uitgaven van de wettelijke re-integratietaken laten de jaren 2020-2022 een vertekend beeld zien. Door COVID beperkingen hebben er minder gesprekken plaatsgevonden en is er ook minder externe begeleiding ingezet. Geadviseerd wordt om de cijfers van 2023 aan te houden als representatief beeld van de inzet op externe begeleiding. Ter onderbouwing van deze uitspraak hebben wij in het bovenstaande inzet afgewogen tegen ons totale bestand met een uitkeringsdossiers.</p> <p>Beleidskader: De maatregel wordt uitgevoerd binnen de kaders van de re-integratieverordening Participatiewet.</p>				
<p>13 De opgedane ervaringen zo'n negen jaar na de decentralisatie van de jeugdzorg (en de WMO) vereisten een herijking van onze ambities, doelstellingen en uitvoeringskaders. Er is een toename van zowel de zorgvraag en -zwaarte bij onze inwoners, alsook van de financiële druk waaronder het hulp- en ondersteuningsaanbod georganiseerd moet worden.</p> <p>De gemeenteraad heeft op 17 april 2023 besloten welke (boven)lokale route wordt afgelegd om meer grip te krijgen op de vraag, het aanbod en de kosten van de jeugdzorg (en o.a. de WMO). Gelet op de Helderse kostenontwikkeling, en in de wetenschap dat ontwikkelingen op rijksniveau (lees: hervormingsagenda) wijzen op bezuinigingen, blijft het onze ambitie om te streven naar kostenreductie. Dit doen we door middel van een efficiëntere en effectievere samenhang tussen bestuurlijke ambities en doelstellingen die we conform collegeprogramma vertalen naar inkoopstrategieën waarin de toegang tot hulp, de kwaliteit, bekostiging en het contractmanagement extra (kaderstellende) aandacht krijgen.</p> <p>Een deel van de zorg wordt geïndiceerd door de huisartsen en de GI's. Op dit deel van de kosten hebben wij als gemeente nauwelijks grip. Dat geldt wel voor de hulpvragen die rechtstreeks binnenkomen bij de gemeente. De hoogste jaarlijkse kosten zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Ambulante jeugdhulp ▪ Kosten van verblijf ▪ Jeugd GGZ ▪ Jeugdbescherming ▪ Dagbehandeling 		500	500	500

X €1000		2025	2026	2027	2028
	<p>De vergoeding die wij vanuit het Rijk ontvangen voor Jeugdzorg is onderdeel van de algemene uitkering. Sinds 2019 is dit niet meer specifiek terug te zien als aparte uitkering Jeugdzorg. Het is nu wettelijk nog niet mogelijk om voorzieningen op grond van de Jeugdwet inkomensafhankelijk te maken.</p> <p>Beleidskader: Deze maatregel is in lijn met de Regiovisie Sociaal Domein die 28 maart 2024 besproken wordt in de regionale raadscommissie. In de periode augustus-november 2024 worden een meerjarenplanning en concrete uitvoeringsplannen voorbereid op de deelopdrachten. Daarmee wordt richting gegeven aan de concretisering.</p>				
14	<p>Extra kostenreductie Wmo. Er is wel een risico dat deze ambitie niet haalbaar blijkt op deze wettelijke taak: de taakstelling is nu al hoog en er sprake van een toenemende vergrijzing en daarmee een toenemende zorgvraag. We nemen deze taakstelling wel op als uitdaging om door doelmatige zorg tot kostenbesparing te komen. Voor het verstrekken van hulpmiddelen zijn ongeveer 60 aanbieders gecontracteerd. Het is niet mogelijk uit te zoeken of al deze bedrijven efficiënt werken. Er wordt gewerkt aan een nieuwe aanbesteding van hulpmiddelen. Het is nu wettelijk gezien nog niet mogelijk om Wmo-voorzieningen inkomensafhankelijk te maken, vanaf 2026 wordt dit mogelijk wel opgenomen in de wet.</p> <p>Beleidskader: De inzet vindt plaats binnen de kaders van de op 19 december 2022 vastgestelde verordening Wmo. Als bijvoorbeeld het invoeren bijdrage Wmo-taxivervoer wenselijk is, wordt een wijzigingsvoorstel aangeboden.</p>		600	600	600
15	<p>De korting Gemeenschappelijke Regeling Gesubsidieerde Arbeid (GrGA) komt naast de al verwerkte taakstelling. Er is bij GrGa inmiddels geen exploitatieoverschot meer. Deze aanvullende taakstelling vergt dus nog wel een bestuurlijke invulling. Het zal in ieder geval betekenen dat we drie personen minder in een dienstverband met loonkostensubsidie kunnen plaatsen (€ 69.000). Voordat er sprake is van een dienstverband zijn er trajectkosten. Deze trajectkosten zijn maximaal € 8.500, - per persoon.</p> <p>Beleidskader: De maatregel moet worden uitgevoerd binnen de kaders van de re-integratieverordening Participatiewet.</p>		100	100	100
16	<p>Met afsprakenbrieven (bij de start van een ontwikkeling en er van de gemeente meer capaciteit wordt gevraagd dan alleen bij het toetsen van plannen) en anterieure overeenkomsten (zodra er duidelijkheid is over een haalbaar plan) maken we afspraken met initiatiefnemers/ontwikkelaars over de kostenverdeling. Dit is in lijn met het verhaal van kosten waartoe de Omgevingswet verplicht. De kosten van benodigde aanpassingen in de openbare ruimte kunnen we bijvoorbeeld neerleggen bij de ontwikkelaar. De ontwikkelaars kunnen het ervaren als een lastenverzwaring in hun project.</p> <p>We rekenen ook opnieuw het tarief van de legeskosten door om deze kostendekkend te houden. Gecombineerd met de verwachte aanhoudende bouwstroom voorzien we hier extra inkomsten.</p> <p>Beleidskader: De Legesverordening wordt jaarlijks door de gemeenteraad vastgesteld in aansluiting op de vastgestelde begroting.</p>		150	150	150
17	<p>Geheel afzien van een HUB Julianadorp. Extra menskracht is dan niet meer nodig. De investering en de daaraan gekoppelde kapitaallasten kunnen daardoor vervallen en gemaakte kosten afgeboekt.</p>		80	80	80

X €1000		2025	2026	2027	2028
	<p>Gemeente, Woningstichting Den Helder en MFC Julianadorp zijn in gesprek over een passende locatie in het MFC. Deze locatie voldoet aan alle criteria op het gebied van bereikbaarheid en veiligheid. Verder kan er gezien de grootte van de ruimte een combinatie gemaakt worden met het wijkgericht werken. De voorbereidingen voor de bouw zijn in een vergevorderd stadium. Er is een programma van eisen opgesteld, er zijn tekeningen gemaakt. In opvolging van aangenomen moties houdt het college de raad geïnformeerd over de voortgang in de voorbereiding.</p> <p>Beleidskader: In opvolging van aangenomen moties houdt het college de raad geïnformeerd over de voortgang in de voorbereiding.</p>				
18	<p>De vanaf 2024 begrote inzet op de methodiek Meer aandacht voor ziekgemelde leerling (MAZL) beëindigen we weer. We gaan weer terug naar beperkte aandacht voor thuiszitters waardoor leerlingen mogelijk langer thuis blijven zitten en eventueel uitvallen. Risico is dat inzet van dagbesteding noodzakelijk kostenverhogend zal werken.</p> <p>Antwoord in de lijn dat dat het systeem is, dat zijn wij met u eens.</p>	46	46	46	46
19	<p>De vanaf 2024 begrote inzet van schoolmaatschappelijk werk in het primair onderwijs beëindigen we weer. In de praktijk betekent dat minder inzet op preventie vanuit de scholen en daardoor mogelijk meer druk op toegang gemeente en inzet jeugdhulp.</p>	35	35	35	35
20	<p>Beëindigen van de samenwerking met de Werkgroep Vrijwillig Landschapsbeheer (WVL) vanuit dit begrotingsprogramma. De inzet van de werkgroep sluit niet aan bij de doelstelling van waaruit de subsidie wordt verstrekt. Gedurende het gehele jaar kan aan dertien inwoners sociale activering worden geboden voor zes dagdelen per week, maar het levert geen betaalde baan en geen uitstroom op. De werkvorm sluit ook niet aan bij de belangstelling.</p> <p>Er is een risico dat WVL in financiële problemen komt omdat hun begroting voor ongeveer 50% bestaat uit deze subsidie. Het groenonderhoud zal op andere wijze vanuit programma Leefbare gemeente moeten worden georganiseerd. Er is risico dat aanbesteding van de werkzaamheden hetzelfde of meer zal kosten.</p> <p>Beleidskader: De maatregel past binnen de kaders van de re-integratieverordening Participatiewet.</p>			133	133
21	<p>We versoberen de collectieve verzekering gekoppeld aan de bijzondere bijstand en het minimabeleid zodanig dat het een besparing van 10% oplevert.</p> <p>De keuze voor een lagere gemeentelijke bijdrage betekent dat inwoners zelf meer betalen voor een aanvullende zorgverzekering. Aanvullend verzekeren is voor de kwetsbare inwoner dan minder of niet betaalbaar. De gemeente kan er ook voor kiezen om deze bezuiniging te realiseren door de inkomensgrens van de doelgroep te verlagen. Hierdoor kunnen minder inwoners via de collectieve zorgverzekering verzekerd worden. Dit heeft tot gevolg dat de inwoner die wel een (hoge) zorgvraag en een laag inkomen heeft niet meer aanvullend verzekerd kan zijn via de collectieve zorgverzekering. Hierdoor raken zij allen minder verzekerd, aangezien de Collectieve zorgverzekering minima (CZM) altijd meer zorg dekt dan een reguliere verzekering met een vergelijkbare premie.</p>		80	80	80

X €1000		2025	2026	2027	2028
	Beleidskader: Het minimabeleid is onderdeel van de Armoedenota <i>Meedoen</i> waarvan de evaluatie is besproken in de raadscommissie Maatschappelijke Ontwikkeling van 25 september 2023. Nieuw beleid is in voorbereiding. Als de besparing wordt gerealiseerd door het verlagen van de gemeentelijke bijdrage behoeft de beleidsregel (collegebevoegdheid) geen aanpassing en is het tijdig informeren van de verzekeraar voldoende. Een aanpassing in de doelgroep betekent dat wij de inkomensgrens gaan verlagen. De beleidsregel Bijzondere Bijstand moet dan worden aangepast.				
22	<p>We zetten een maximum op het totaal van het kindpakket (is nu €200 per kind + eventueel eenmalig € 170,00 per kind voor een fiets), het cultuurfonds (nu max €250 per kind) en sportfonds (nu max € 350 voor contributie en attributen excl. Zwemlessen). De begrote bijdrage door een plafond verlagen. In 2024 is voor het kindpakket € 230.000 en voor het Jeugdfonds Onderwijs en Cultuur (JOC) en Jeugdfonds Sport (JFS) tezamen ongeveer € 236.000 begroot. Om dit mogelijk te maken moeten de beleidsregels minimabeleid worden aangepast. Ook moet voor de aanpassing van de subsidie aan Jeugdfonds Sport en Jeugdfonds Onderwijs en Cultuur tijdig gesprekken worden gevoerd met deze partners om dit kenbaar te maken.</p> <p>De gemeente ontvangt ieder jaar voor de opvang van asielzoekers een vergoeding van het COA vanuit het Faciliteitenbesluit. Deze vergoeding kan de gemeente inzetten voor de kosten van aanvullende ondersteuning voor bewoners van de asielopvang, zoals mogelijkheden om te sporten.</p> <p>Beleidskader: Dit is onderdeel van de Armoedenota <i>Meedoen</i> waarvan de evaluatie is besproken in de raadscommissie Maatschappelijke Ontwikkeling van 25 september 2023. Nieuw beleid is in voorbereiding. De inhoudelijke afweging kan daarin nader plaatsvinden.</p>		100	100	100
	Subtotaal	834	2.544	2.677	2.677
Vitale gemeente					
23	We stellen een korting voor van 20% van het incidenteel jaarlijks beschikbare stedelijk vernieuwingsbudget met ingang van 2026.		50	50	50
24	<p>We stellen een korting voor van 20% en een subsidieplafond gekoppeld aan de subsidieverordening evenementen Den Helder 2020 met ingang van 2026. De consequentie is dat de ondersteuning van evenementen/publieksactiviteiten lager uitvalt.</p> <p>Beleidskader: De Subsidieverordening evenementen Den Helder 2020 bepaalt dat dat de gemeenteraad jaarlijks het subsidieplafond vaststelt voor deze verordening. Dit kan in de begroting.</p>		33	33	33
25	<p>Onderzoek geeft aan dat een overdekte fietsenstalling op de voormalige V&D-locatie niet haalbaar is. Een alternatieve locatie is nog niet uitgewerkt. We laten de reservering van de investering en de daarbij behorende kapitaallasten vervallen. Als een nieuwe kans zich voordoet, zal een nieuw budget moeten worden gevraagd.</p> <p>Beleidskader: De Fietsvisie benoemt de ambitie om een fietsvoorziening in het centrum te realiseren. De locatie is niet om financiële redenen vervallen en vergt dus geen aanpassing van de ambitie.</p>	42	42	42	42
26	Voor de overheidsbijdrage in de ontwikkeling van Tekpark (Regio Deal Maritiem cluster) is 2024 het laatste jaar. Er is nog geen haalbare businesscase die een reservering op dit moment rechtvaardigt. Het wegvallen van de nu	75	75	75	75

X €1000		2025	2026	2027	2028
	nog regionale bijdrage is dat deze voorziening verdwijnt die kinderen uit het primaire onderwijs op een speelse manier kennis laat maken met techniek. Beleidskader: Geen.				
27	De middelen die in de begroting 2024 zijn opgenomen voor de uitvoering van stimuleringsmaatregelen laten we vervallen. In het raadsvoorstel is al deels rekening gehouden met deze maatregel. Beleidskader: De Fietsvisie die op 11 maart 2024 in de gemeenteraad is vastgesteld. Met deze middelen worden de middelen om uitvoering te geven aan het uitvoeringsplan bij de visie beperkt.	45	45	45	45
28	Door af te zien van de realisatie van doorfietsroutes valt een investeringsbijdrage van € 600.000 vrij met de daaraan gekoppelde kapitaalslasten. Het heeft wel impact op onze 'fietsstad ambitie'. Ook betekent het dat we geen aanspraak maken op subsidies (90% van het benodigde totaalbedrag) en een bijdrage uit het budget van de regionale agenda mobiliteit. Beleidskader: De Fietsvisie die op 11 maart 2024 in de gemeenteraad is vastgesteld. De maatregel sluit niet aan op de ambities zoals die geschetst zijn in het hoofdstuk fietsnetwerk, waaronder de doorfietsroutes. Dit netwerk en de doorfietsroute in het bijzonder vergen ook aanpassingen op de route met het oog op de snelheid en veiligheid. Rotondes inrichten met voorrang voor fietsers is een van de oplossingen.	36	36	36	36
29	Er kan een besparing op het uitvoeringsprogramma Helders Perspectief worden opgenomen voor de projecten voor de jaarschijven 2026 en 2027 van 20 %. Beleidskader: Het uitvoeringsprogramma Helders Perspectief is in de gemeenteraad van 22 januari 2024 vastgesteld.		88	84	
30	In de begroting 2024-2027 is een fonds cofinanciering subsidieaanvragen opgenomen met bijdragen uit de jaren 2024 en 2025. De jaarschijf 2025 laten we vervallen. Beleidskader: Geen.	200			
	Subtotaal	398	369	365	281
Leefbare gemeente					
31	Een verlaging van € 200 in het programma Duurzaamheid betekent een halvering van de daarin voorgestelde stimuleringsregelingen. Het is niet mogelijk dit op te vangen in de rijksbijdrage duurzaamheid van €1,1 miljoen, omdat dit een doelbestemming is voor personele lasten. Voor het opstellen van de Wijkuitvoeringsplannen voor de startwijken De Schooten en Zwanenbalg kan bij de provincie Noord-Holland een subsidie aanvraag worden van € 200.000. Hiervoor geldt een cofinanciering van 50% van de gemeente of derden. Zonder deze subsidie of eigen middelen kunnen geen Wijkuitvoeringsplannen		200	200	200

X €1000		2025	2026	2027	2028
	<p>worden opgesteld. Er zijn middelen nodig om met bewoners te communiceren, benodigde onderzoeken te laten uitvoeren en ondersteuning te geven aan bewonersinitiatieven.</p> <p>Beleidskader: Het programma Duurzaamheid is op 12 februari 2024 door de gemeenteraad vastgesteld. De activiteiten om de daarin opgenomen doelstellingen te behalen zijn uitgewerkt in de Duurzaamheidsagenda die jaarlijks door het college wordt vastgesteld.</p>				
32	<p>Een optie is om de subsidie aan schouwburg De Kampanje voor de culturele activiteiten verder te verlagen met ingang van 2027. Met De Kampanje moet in overleg een nieuw beleid gestuurde contractfinanciering (BCF) worden opgesteld. Er is overigens in de begroting vastgelegd dat we met de Helderse Vallei, De Kampanje, Triade en KopgroepBibliotheken in gesprek gaan over een bezuiniging vanaf 2026 van gezamenlijk €200.000. Deze mogelijke maatregel komt daar vanaf 2027 bovenop.</p> <p>Met De Kampanje is er twee keer per jaar een bestuurlijk overleg, tussendoor is er regelmatig ambtelijk contact.</p> <p>Beleidskader: Het cultuurbeleid staat op de bestuurlijke termijncalender in Q3 2024 en vervangt het beleidskader dat in 2017 is vastgesteld. Minder subsidie kan leiden tot minder aanbod binnen de gemeentelijke doelstellingen. Het nieuwe beleidskader is de basis voor meerjarige subsidieafspraken met De Kampanje. In de voorbereiding moet in overleg met De Kampanje verkend worden of dit wenselijk (beleidsdoelstellingen) en mogelijk (exploitatie) is.</p>			200	200
33	<p>Een optie is om de subsidie aan Triade voor het aanbod kunst- en culturele activiteiten verder te verlagen met ingang van 2027. Met Triade moet in overleg een nieuw beleid gestuurde contractfinanciering worden opgesteld. Er is overigens in de begroting vastgelegd dat we met de Helderse Vallei, De Kampanje, Triade en Kopgroep in gesprek gaan over een bezuiniging vanaf 2027 van gezamenlijk €200.000. Deze mogelijke maatregel komt daar vanaf 2027 bovenop.</p> <p>Met Triade is er twee keer per jaar een bestuurlijk overleg, tussendoor is er regelmatig ambtelijk contact.</p> <p>Beleidskader: Het cultuurbeleid staat op de bestuurlijke termijncalender in Q3 2024 en vervangt het beleidskader dat in 2017 is vastgesteld. Minder subsidie kan leiden tot minder aanbod binnen de gemeentelijke doelstellingen. Het nieuwe beleidskader is de basis voor meerjarige subsidieafspraken met Triade. In de voorbereiding moet in overleg met Triade verkend worden of dit wenselijk (beleidsdoelstellingen) en mogelijk (exploitatie) is.</p>			130	130
34	<p>We gaan met het bestuur van Aquacentrum Den Helder in gesprek om te komen tot een verlaging van de openstellingsvergoeding van het zwembad. De consequentie kan zijn dat de kosten voor de bezoeker/gebruiker omhoog moeten.</p> <p>Beleidskader: Met de Stichting is een exploitatieovereenkomst gesloten die aangepast zal moeten worden.</p>		100	100	100
35	<p>In Q4 bieden we het Strategisch assetmanagementplan openbare ruimte (SAMP) aan de gemeenteraad, ter vaststelling. Met dit plan bepalen we opnieuw de uitgangspunten en krijgen we inzicht in de kostenverdeling over de verschillende activiteiten en werkzaamheden. We moeten rekening houden met kostenstijgingen en areaaluitbreiding, maar deze nemen we om deze reden nu niet op als ruimtevragers. Tegelijkertijd willen we de uitdaging aan om te kijken of we vanuit het geactualiseerd inzicht een besparing kunnen realiseren.</p>		350	350	350

X €1000		2025	2026	2027	2028
	<p>Het SAMP biedt voorstellen met keuzes, te weten:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kaders om besluiten te nemen op het gebied beheer openbare ruimte. 2. Het laat het effect zien van temporiseren van het onderhoud. Gekoppeld aan aanleg, reconstructie en terugbrengen van oppervlakte openbare ruimte. Met temporiseren neemt de kans op storingen toe en daarmee de noodzaak van duur acuut onderhoud. Er zullen meer klachten en meldingen binnen komen (risico). 3. Het laat de opties zien om de beheerkosten te verminderen. Het risico van uitgesteld beheer is dat het leidt tot een lager kwaliteitsniveau. De omgeving kan er minder fraai uitzien door meer zwerfafval. Inwoners kunnen gebieden als rommeliger en minder veilig ervaren. <p>Beleidskader: De geldende beheerplannen hebben een looptijd tot 2025 en hebben hun basis in de Visie Openbare Ruimte in Nieuw Perspectief. Op de bestuurlijke termijncalender is de vaststelling van het nieuwe beleidskader (strategisch assetmanagementplan) voorzien in Q4 2024 en de herziening van de beheerplannen in 2025.</p>				
36	<p>We beëindigen de inzet gericht op een nieuwe accommodatie wildopvang. Het begrote budget (begroting 2020) voor het onderbrengen van de wildopvang bij De Helderse Vallei komt te vervallen. Het vergt een herziening van de visie en de overeenkomsten gelieerd aan de opvang. Algehele beëindiging wildopvang is niet mogelijk omdat er ook een wettelijke taak ligt in de opvang van gevonden dieren.</p> <p>Beleidskader: De visie Wildopvang staat op de bestuurlijke termijncalender voor behandeling in de raadscommissie Maatschappelijke ontwikkeling van 27 mei 2024. Dit beleidskader geeft inzicht in de knoppen waaraan gedraaid kan worden als het gaat om de inzet van middelen in dit beleidsveld dat breder is dan de wildopvang.</p>	150	150	150	150
	Subtotaal	150	800	1.130	1.130
	Totaal alle maatregelen (voordeel in meer inkomsten en minder uitgaven)	1.982	5.133	6.152	6.168
	Nieuw saldo begroting	Positief 1.305	Positief 26	Positief 2.162	Positief 2.323

Ruimtevragers PM

Dit is de stand op 1 februari 2024. Bij dit beeld horen bijzondere risico's die nog niet zijn verwerkt en terugkomen in het traject van de jaarrekening:

- Het treffen van een voorziening voor de gemeentelijke kosten herstel Zwembad Heersdiep, na de uitspraak van de raad voor arbitrage.
- Het risico op een afboeking van de waarde Erfgoed/Willemsoord (hierover is half februari overleg geweest met de accountant).
- Ruimtevragen voor Dijkkwartier, waarvoor binnenkort HHNK, provincie en college van B&W om commitment wordt gevraagd voor de investeringen die nodig zijn. HHNK wil dit graag terug zien in onze begroting.
- De te maken afspraken met Zeestad over de projectportefeuille die we aan u gaan voorleggen.
- De cofinanciering die is aangevraagd voor Mee met de Zee waarover wij u binnenkort informeren. Duidelijk wordt vanaf wanneer dat verwerkt moet worden in de begroting.

- De voorinvesteringen en handelingsruimte die nodig is om bijvoorbeeld het Maritiem Cluster in uitvoering te brengen. Denk bijvoorbeeld aan het strategisch en snel kunnen aankopen van panden, zodat de gebiedsontwikkeling ruimte krijgt en volgens plan kan worden uitgevoerd.
- Mogelijke mee koppelkansen die ontstaan bij opgaven waaraan we werken en die we voor u inzichtelijk maken. Dit is vaak infra-gerelateerd. Dit wordt opgenomen in het meerjareninvesteringsplan (MIP).
- Ruimtevrager wonen: De inzet is om uiterlijk 2025 Ankerplaatsen te realiseren. Dit kan niet kostendekkend worden ontwikkeld. De verkenningsfase loopt echter nog. Van een sluitende businesscase zal geen sprake zijn.
- De Omgevingsdienst heeft in een presentatie aangegeven dat de uitvoering van de diensten meer gaat kosten. Er is echter nog geen meerjarenperspectief dat voldoende basis biedt om op dit moment deze mee te nemen in de begroting.
- Het project flex-wonen kan niet kostendekkend worden gerealiseerd. Het plan en de grondexploitatie worden uitgewerkt. Op basis daarvan kan een afweging worden gemaakt om deze op te nemen in de begroting.
- Een deel van de projecten in het Stadshart lopen door in 2025 en verder. Op dit moment rekent Zeestad de exploitatie opnieuw door, zoals gebruikelijk in samenhang met hun jaarrekening. Op basis daarvan zullen aanvullende middelen nodig zijn om deze projecten in uitwerking/realisatie te kunnen afronden.
- De onderhoudskosten van het erfgoed van Willemsoord BV en stichting Erfgoed zijn hoger dan begroot. Ook heeft de stichting Erfgoed een tekort in haar exploitatie. Het onderzoek hierop loopt nog, zodat een bedrag hierop nog niet is op te nemen.

Afwegingen ruimtevragers:

- De Seasaw is een project waarvoor in 2025 € 500.000 is gereserveerd als cofinanciering.
- De voorbereidingskosten van de ontwikkeling Dijkbuurt vergen in 2025 € 500.000.
- Benodigde cofinanciering Regio Deal *Samen Noord-Holland Noord versterken* is PM omdat deze nog niet bekend is. Projecten toegewezen aan Den Helder leveren wel voor 50% van hun omvang een beslag op het weerstandsvermogen van Den Helder. Vooralsnog lijkt die ruimte overigens voldoende.
- Nollen: Stichting De Nollen heeft een plan opgesteld om tot afronding van het totaalkunstwerk (inclusief afbouw museum) te komen. Kostenprognose van de daaruit voortvloeiende uitvoering is vooralsnog rond de €8.000.000,- Om fondsen te kunnen werven is cofinanciering vanuit de gemeente noodzakelijk. Uitgangspunt is hier 15%. Het gaat om €600.000,- per jaar (2024-2025).